

Voorjaarsrapportage 2023 + Kadernota 2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1.	Aanbiedingsbrief.....	3
2	Financiële hoofdlijnen	5
2.1.	Ontwikkeling actuele begroting 2023.....	5
2.2.	Onontkoombare ontwikkelingen.....	5
2.3.	Saldo begroting inclusief reserve mutaties	5
3	Technische richtlijnen 2024-2027.....	6
4	Totaal financiële gevolgen (toelichting)	6
4.1.	Totaal financiële gevolgen	6
4.2.	Toelichting financiële gevolgen	7
5	Bijlagen	11
5.1.	Vermogenspositie en weerstandsratio.....	11

1 Inleiding

1.1. Aanbiedingsbrief

Renswoude, 12 juni 2023

Aan de leden van de raad van de gemeente Renswoude,

Algemeen

Voor u ligt de kadernota 2024, met een begrotingsdoorrekening 2023 (voorjaarsrapportage 2023) en een meerjarenraming 2024 t/m 2027. Dit planning & control product heeft een bijzonder karakter vanwege de integrale doorrekening van alle budgettaire effecten van o.a. de effecten van de decembercirculaire 2022, meicirculaire 2023, de voorjaarsrapportage 2023 en onontkoombare ontwikkelingen. Er moet sprake zijn van een duurzaam financieel structureel evenwicht, dat ook nog reëel is. Met het begrip structureel evenwicht wordt bedoeld dat in de begroting de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Reëel houdt in dat er sprake is van realistische ramingen. Er wordt een verantwoord financieel beleid gevoerd, wat betekent dat we kritisch kijken naar de toekomstige financiële uitdagingen en ontwikkelingen, maar vooral ook reserveren voor toekomstige tegenvallers. Het college is verheugd dat het is gelukt in deze kadernota de effecten van de meicirculaire reeds meerjarig te verwerken.

Ontwikkeling opvang Oekraïense vluchtelingen

Net als in 2022 neemt gemeente Renswoude haar verantwoordelijkheid als het gaat om de opvang van Oekraïense vluchtelingen. De Borgwal is inmiddels ingericht als een prachtige locatie waar gezinnen worden opgevangen. In 2023 maakt de gemeente kosten voor deze opvang, welke ook vergoed worden. De financiële effecten van de bekostigingsregeling opvang Oekraïense vluchtelingen voor 2023 worden toegelicht bij onderdeel 4.2. 'toelichting financiële gevolgen'.

Ontwikkeling circulaire

Gemeenten, maar ook Tweede Kamerleden, waarschuwen al geruime tijd voor het financieel ravijn dat na 2025 zou ontstaan. Het gaat dan om de financieringssystematiek. Vooruitlopend op de nieuwe systematiek zijn er in de meicirculaire extra middelen beschikbaar gesteld, door de vast zetting van het zogeheten accres. Deze groei van het gemeentefonds, dat zo is afgesproken tussen rijk en gemeenten, ademt de komende jaren alleen nog mee met de loon- en prijsontwikkeling. Het accres neemt daarom toe. Maar hoe de financiering van gemeenten er vanaf 2026 uitziet, is en blijft een groot vraagteken. Het is nog steeds wachten op concrete plannen daarvoor. In deze kadernota zijn de financiële effecten van de december- en meicirculaire verwerkt. Een uitwerking staat in het onderdeel 4.2. 'toelichting financiële gevolgen'.

Ontwikkeling sociaal domein

In de jaarstukken 2022 rapporteren we overschrijdingen op de grote zorgdossiers binnen sociaal domein. Vaak zijn het open-einde-regelingen, waardoor de sturing lastig is. Daarnaast zien we al enige jaren, teruglopende baten vanuit de circulaire door bezuinigingen van het rijk. Op basis van deze ontwikkelingen worden er ook hoge kosten verwacht in 2023 en verder. Daarom stellen wij voor om voor 2023 en verder de budgetten voor o.a. Jeugdzorg en Participatiewet (BUIG) bij te ramen. Een verdere toelichting staat onder 4.2. 'toelichting financiële gevolgen'.

Ontwikkeling personeelslasten

a. Personeelslasten voorjaarsrapportage 2023

De formatie die uw raad met ingang van de begroting in 2022 structureel heeft versterkt is op dit moment passend voor de uitvoering van de wettelijke taken en de wensen en ambities uit het coalitieakkoord. Toch zal in 2023 net als in 2021 en 2022 een overschrijding van het personeelsbudget plaatsvinden omdat de bezetting op deze formatie meer kost dan was begroot. Dit heeft een drietal hoofdredenen:

- De nieuwe CAO die met terugwerkende kracht over 2023 van toepassing is, zorgt voor structureel meer kosten voor het vaste personeel. Deze verhoging wordt niet vanuit een rijksbijdrage gecompenseerd;
- De krapte op de arbeidsmarkt is de afgelopen jaren verder toegenomen. De concurrentie tussen gemeenten in de regio voor dezelfde posities ook. We zijn gedwongen hier en daar met arbeidsmarkttoelage te werken en werken noodgedwongen ook met invulling op basis van inhuur. Daarbij zijn de tarieven voor inhuur wederom gestegen;
- Er zal en er heeft incidenteel meer inhuur plaatsgevonden o.a. vanwege het vertrek en langdurige ziekte van leidinggevenden en toekomen case-load in het sociaal domein.

b. Personeelslasten kadernota 2024-2027

Onze bezetting op de formatie zal vanwege de huidige arbeidsmarkt ook het komende begrotingsjaar meer gaan kosten dan eerdere begroot. Ten eerste moet de onontkoombare structurele verhoging vanwege de nieuwe CAO worden doorgevoerd. Daarnaast is er een tweetal nieuwe ontwikkelingen:

- In 2023 is er een onderzoek afgerond naar de toekomstbestendigheid van ons woningbedrijf. Vanuit de daarin opgevoerde benchmark, is de huidige formatie te kwetsbaar en komen op termijn onvoldoende toe aan toekomstbestendig beheer van ons vastgoed;
- Regionaal is het IVP integraal veiligheidsplan vastgesteld, waarbij meer aandacht uitgaat naar ondermijning en het uitvoeren van interne controle. In overleg met Veenendaal zijn we tot langdurige collegiale op het terrein van OOV overeengekomen.

Ten derde zien we de op de gemeentelijke arbeidsmarkt de ontwikkeling dat ervaren deskundigen zich steeds meer als ondernemer aanbieden en niet meer in dienst willen komen. En gelet op de omvang van de werkorganisatie hebben wij juist behoefte aan medewerkers die snel, zelfstandig en met deskundigheid aan de slag kunnen. Dit betekent dat het college voor de begroting 2024 met voorstellen zal komen, de personeelsbegroting deels structureel en deels incidenteel voor 4 jaar op te hogen, waarbij in totaal gedacht wordt aan € 250.000 per jaar.

Wij nodigen u uit tot behandeling van de kadernota 2024 over te gaan.

Burgemeester en wethouders van Renswoude,

Burgemeester,
Mw. P. Doornenbal-van der Vlist

de Secretaris,
Dhr. E. Jansonius

2 Financiële hoofdlijnen

In dit hoofdstuk worden de begrotingsdoorrekening 2023 en de meerjarenraming in hoofdlijnen weergegeven. Dus wat zijn de totale financiële effecten van deze mutaties. In hoofdstuk 4 'totaal financiële gevolgen en toelichting', worden deze totale financiële effecten per mutatie financieel en beleidsmatig toegelicht. Het vertrekpunt van de begrotingswijziging is de vastgestelde begroting van 2023. De vastgestelde begroting 2023 wordt geactualiseerd door het toevoegen van de budgettaire effecten van o.a. de effecten van de decembercirculaire 2022, meicirculaire 2023, de voorjaarsrapportage 2023 en onontkoombare ontwikkelingen.

Het college gebruikt de actuele begroting 2023 als basis voor de samenstelling van de begrotingsdoorrekening 2023 en de meerjarenraming, waarbij het volgende in acht wordt genomen:

- de in het hoofdstuk 'technische richtlijnen 2024-2027' genoemde uitgangspunten en parameters;
- de decembercirculaire 2022 en de meicirculaire 2023 van het Rijk zijn doorgerekend.

2.1. Ontwikkeling actuele begroting 2023

In onderstaande tabel wordt de actuele begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 – 2027 aangevuld met noodzakelijke ontwikkelingen. Noodzakelijke ontwikkelingen leiden tot de 1^e begrotingswijziging. Dit zijn de mutaties vanuit de voorjaarsrapportage 2023 en circulaire. De mutaties worden verder toegelicht in hoofdstuk 4.

Ontwikkeling primitieve begroting 2023 (tabel 1)

(Bedragen * € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Vastgestelde begroting 2023 en meerjarenraming *	723	938	1.302	902	902
Gevolgen circulaire	155	370	676	915	1.111
Gevolgen voorjaarsrapportage 2023	1.350	-674	-735	-623	-696
Saldo begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2027	2.228	634	1.243	1.194	1.317

* De vastgestelde begroting 2023 is de begroting zoals deze is vastgesteld door de gemeenteraad voorafgaand aan het begrotingsjaar.

2.2. Onontkoombare ontwikkelingen

In onderstaande tabel wordt het saldo van de jaren 2023 - 2027 gecorrigeerd met ontwikkelingen, die voortkomen uit Rijksbeleid, wetwijzigingen of andere onontkoombare ontwikkelingen. Zoals formatiewijzigingen bovenop de vastgestelde formatie, door een wetwijziging. Het vertrekpunt hier is het saldo uit tabel 1. De mutaties worden verder toegelicht in hoofdstuk 4.

Onontkoombare ontwikkelingen (tabel 2)

(Bedragen * € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Saldo begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2027	2.228	634	1.243	1.194	1.317
Gevolgen onontkoombare ontwikkelingen	-392	-392	-392	-392	-392
Saldo begroting 2023 en meerjarenraming na onontkoombare ontwikkelingen	1.836	242	851	802	925

2.3. Saldo begroting inclusief reserve mutaties

In onderstaande tabel wordt het saldo van de jaren 2023 - 2027 gecorrigeerd met de mutaties uit de reserves. Deze mutaties worden toegelicht in hoofdstuk 4. De regel 'totaal begroting 2023 en meerjarenraming 2024 – 2027' geeft het nieuwe begrotingssaldo weer voor de jaren 2023 – 2027.

Totaal begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2027 (tabel 3)

(Bedragen * € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2027	723	938	1.302	902	902
Gevolgen circulaire	155	370	676	915	1.111
Gevolgen voorjaarsrapportage 2023	1.350	-674	-735	-623	-696
Gevolgen onontkoombare ontwikkelingen	-392	-392	-392	-392	-392
Mutaties reserves	-372	484	560	17	-53
Totaal begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2027	1.464	726	1.411	819	872

3 Technische richtlijnen 2024-2027

In hoofdstuk twee is de huidige financiële stand van zaken geschetst. In dit hoofdstuk worden de kaders voor 2024 gesteld. In hoofdstuk vier gaan we verder de diepte in door het financiële perspectief te schetsen op basis van de financiële uitgangspunten en de beschreven ontwikkelingen. Daarnaast wordt er een toelichting gegeven op alle ontwikkelingen. Het ontwerpproces van de begroting 2024 en de geactualiseerde meerjarenraming 2025 – 2027, start met het aangeven van de kaders.

Uitgangspunten begroting 2024

Als basis voor het ontwerp van de begroting 2024 stellen wij voor de volgende uitgangspunten te hanteren:

- het vertrekpunt voor de begroting 2024 en de meerjarenraming 2025 – 2027, is het saldo van de begrotingsdoorrekening 2023 en meerjarenraming 2024 – 2026;
- het beroep op het gemeentelijke weerstandsvermogen (algemene reserve) om tekorten in de exploitatie te dekken dient zo beperkt mogelijk te blijven;
- bij de opstelling van de begroting 2024 worden de parameters zoals hieronder opgenomen.

Parameters begrotingsdoorrekening 2024

Als uitgangspunt voor de begroting 2024 hanteren wij de volgende parameters.

Parameters begroting 2024

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Indexcijfers prijzen, goederen en diensten	5,90%	3,90%	1,60%	1,60%	1,60%
indexcijfers lonen en salarissen	4,00%	5,20%	5,80%	4,80%	4,20%
indexcijfers overheidsinvesteringen	4,80%	1,60%	1,90%	1,90%	1,90%
Mutaties gemeentelijke tarieven					
Leges	1,40%	1,40%	1,40%	1,40%	1,40%
Onroerende zaakbelastingen	1,40%	1,40%	1,40%	1,40%	1,40%
Afvalstoffenheffing (kostendekkend)	kd	kd	kd	kd	kd
Rioolheffing (kostendekkend)	kd	kd	kd	kd	kd
Grafrechten	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.	n.t.b.
Overige gemeentelijke belastingen en heffingen	1,40%	1,40%	1,40%	1,40%	1,40%
Financiering					
Rente grondexploitaties (o.b.v. jaarstukken 2022)	0,31%	0,31%	0,31%	0,31%	0,31%
Rente investeringen (o.b.v. begroting 2023)	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%	1,00%

4 Totaal financiële gevolgen (toelichting)

4.1. Totaal financiële gevolgen

Wanneer alle financiële effecten worden doorgerekend op het vastgestelde begrotingssaldo uit de begroting 2023, dan ontstaat onderstaande tabel. De totaal regel geeft het nieuwe begrotingssaldo 2023 en meerjarenraming 2024-2027 weer.

Totaal begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2027 (tabel 3)

(Bedragen * € 1.000)

	2023	2024	2025	2026	2027
Begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2027	723	938	1.302	902	902
Gevolgen circulaire	155	370	676	915	1.111
Gevolgen voorjaarsrapportage 2023	1.350	-674	-735	-623	-696
Gevolgen onontkoombare ontwikkelingen	-392	-392	-392	-392	-392
Mutaties reserves	-372	484	560	17	-53
Totaal begroting 2023 en meerjarenraming 2024 - 2027	1.464	726	1.411	819	872

De begrotingsjaren 2023 – 2027 laten een positief begrotingssaldo zien. In de doorrekening van de meircirculaire is helaas nog steeds niet zichtbaar hoe de financiering van gemeenten er vanaf 2026 uitziet, dit is en blijft een groot vraagteken. Het is nog steeds wachten op concrete plannen daarvoor.

4.2. Toelichting financiële gevolgen

Gevolgen circulaires

(Bedragen * € 1.000)

Circulaires	2023	2024	2025	2026	2027
Ontwikkeling decembercirculaire 2022	83	350	366	554	481
Ontwikkeling meicirculaire 2023	437	526	683	633	902
Wet nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslag	-3	-3	-3	-3	-3
Integraal Zorgakkoord (WMO abonnementstarief)	0	0	-15	0	0
Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp WMO	0	0	-13	0	0
Jeugdzorg	0	-304	-195	-4	-4
Wet Goed Verhuurderschap	-6	0	0	0	0
Leerlingenvervoer Oekraïne	-36	0	0	0	0
Taal voor ontheemden uit Oekraïne	-30	0	0	0	0
Maatschappelijke begeleiding	-14	0	0	0	0
Stelpost prijsstijgingen	-276	-199	-147	-265	-265
Gevolgen circulaire s	155	370	676	915	1.111

Ontwikkeling decembercirculaire 2022

Eind 2022 is er nog een aanpassing gekomen van de algemene uitkering via de decembercirculaire 2022. Dit is met name een verhoging van het (meerjarige) accres. Grotendeels is dat een gevolg van de loon- en prijscompensatie. Dit is een mutatie na de najaarsrapportage, die dus niet eerder verwerkt kon worden in de begroting. Dit veroorzaakt hogere baten voor de jaren 2023 t/m 2027. Achtereenvolgens € 83.000, € 350.000, € 366.000, € 554.000 en € 481.000.

Ontwikkeling mei circulaire 2023

Accresontwikkeling, financieringssystematiek en hoeveelheidsverschillen

Gemeenten, maar ook Tweede Kamerleden, waarschuwen al geruime tijd voor het financieel ravijn dat na 2025 zou ontstaan. Het gaat dan om de financieringssystematiek. Vooruitlopend op de nieuwe systematiek zijn er in de meicirculaire extra middelen beschikbaar gesteld, door de vast zetting van het zogeheten accres. Deze groei van het gemeentefonds, dat zo is afgesproken tussen rijk en gemeenten, ademt de komende jaren alleen nog mee met de loon- en prijsontwikkeling. Het accres neemt daarom toe. Maar hoe de financiering van gemeenten er vanaf 2026 uitziet, is en blijft een groot vraagteken. Het is nog steeds wachten op concrete plannen daarvoor. In 2027 worden we eenmalig gecompenseerd voor de financieringssystematiek voor een bedrag van € 231.000.

De extra middelen leiden tot een positieve bijstelling van de (meerjarige) accessen, ofwel de extra voeding van het gemeentefonds omdat de rijksuitgaven toenemen ten opzichte van voorgaande circulaire. Volgens het adagium 'samen de trap op en samen de trap af' leidt dat tot extra inkomsten. Grotendeels is de verhoging een gevolg van de loon- en prijscompensatie. Voor de jaren 2023 t/m 2027 is dit € 68.000, € 153.000, € 256.000, € 276.000 en € 287.000. Daarnaast leiden ook het bijwerken van de basiseenheden (b.v.: inwoners, woonruimten, leerlingen, WOZ-waarden) bij uitkeringsmaatstaven tot een forse plus. Voor de jaren 2023 t/m 2027 is dit € 225.000, € 332.000, € 369.000, € 385.000 en € 403.000.

Taakmutaties

In de meicirculaire 2023 zijn éénentwintig taakmutaties opgenomen. Onderstaand de grootste met het financieel effect voor gemeente Renswoude:

- Jeugdzorg voor 2024 € 304.000 en voor 2025 € 195.000 (zie onder voor een toelichting);
- Integraal Zorgakkoord (compensatie kostenstijging als gevolg van Wmo abonnementstarief) € 15.000 structureel vanaf 2025;
- Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp Wmo € 13.000 structureel vanaf 2025;
- Herinvoering eigen bijdrage Wmo - € 32.000 structureel vanaf 2026;

Jeugdzorg

Het Rijk en de VNG hebben 18 april dit jaar een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd. In de meicirculaire 2023 wordt voor jeugdzorg, onder voorbehoud van omzetting naar een definitief akkoord op de Hervormingsagenda, voor 2024 € 1.363 miljoen en voor 2025 € 859 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. Voor de jaren 2026 en verder blijven de middelen gereserveerd en zal toevoeging aan de algemene uitkering plaatsvinden na het advies van de deskundigencommissie en besluitvorming daarover. Ook zijn afspraken gemaakt over de aanvullende besparing van € 100 miljoen voor 2024 (die onder verantwoordelijkheid van het rijk vallen). Deze is voor 2024 vervallen, maar heeft voor gemeenten geen budgettair effect, omdat hier ook lagere lasten voor gemeenten tegenover staan.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In de meicirculaire zijn vijf nieuwe decentralisatie-uitkeringen opgenomen. Voor de gemeente Renswoude zijn twee nieuwe DU's van toepassing:

- Taal voor ontheemden uit Oekraïne: € 30.000 in 2023;
- Wet Goed Verhuurderschap: € 6.000 in 2023.

Verder wijzigen de volgende IU's en DU's, met de wijziging van het bedrag in de meicirculaire 2023 (alleen bedragen > € 5.000):

- IU Participatie: loon- en prijsbijstelling vanaf 2023 (€ 24.000 in 2023, aflopend tot € 21.000 in 2027);
- DU Leerlingenvervoer Oekraïne: € 36.000 in 2023;
- DU Maatschappelijke begeleiding: € 14.000 in 2023;

Stelpost loon en prijsstijgingen

Gemeente Renswoude wordt ook in 2023 geconfronteerd met prijsverhogingen van leveranciers en dit zal door schaarste van materialen en arbeid niet minder worden. Het inflatie cijfer is hoog, maar de verwachting is wel dat dit iets zal afvlakken. De lasten in de begroting zijn hiermee te laag. Tegenover de compensatie vanuit de algemene uitkering, nemen wij als lasten een stelpost voor 'loon- en prijsstijgingen' op in de begroting. Voor de indexatiecijfers 2023 t/m 2027 volgen wij het advies vanuit het Centraal Economisch Plan van het Centraal Planbureau. De indexatiecijfers voor 'prijzen netto materiele consumptie' zijn 5,9%, 3,9%, 1,6%, 1,6% en 1,6%. Deze hanteren wij voor het indexeren van de lasten en maakt de stelpost prijsstijgingen.

Hierbij maken wij altijd een vergelijking met de stelpost die we al in de begroting hadden staan. Het verschil geeft de mutatie op de stelpost. Achtereenvolgens € 276.000, € 199.000, € 147.000, € 265.000 en € 265.000. De lonen actualiseren wij met de CAO wijziging uit 2023 en is terug te vinden onder de onontkoombare ontwikkelingen.

Gevolgen voorjaarsrapportage 2023

Voorjaarsrapportage 2023	(Bedragen * € 1.000)				
	2023	2024	2025	2026	2027
Ontwikkeling sociaal domein	-213	-289	-394	-362	-371
Ontwikkeling bijdrage gemeenschappelijke regelingen	-4	-112	-120	-136	-145
Ontwikkeling kapitaallasten	212	-80	-5	66	17
Specifieke uitkering opvang vluchtelingen Oekraïne	1.480	0	0	0	0
Overige ontwikkelingen	-125	-193	-216	-191	-197
Gevolgen voorjaarsrapportage 2023	1.350	-674	-735	-623	-696

Ontwikkeling sociaal domein

In de jaarstukken 2022 rapporteren we overschrijdingen op de grote zorgdossiers binnen sociaal domein. Vaak zijn het open-einde-regelingen, waardoor de sturing lastig is. Daarnaast zien we al enige jaren, teruglopende baten vanuit de circulaire door bezuinigingen van het rijk. Op basis van deze ontwikkelingen worden er ook hoge kosten verwacht in 2023 en verder.

a. Jeugdzorg

Op basis van de prognose jeugdzorg, zien we voor 2023 een bijstelling van het budget van € 145.150. In de jaren 2025, 2026 en 2027, wordt rekening gehouden met een bijstelling van € 250.550.

b. Onderwijs achterstanden beleid (OAB)

Op basis van de prognose OAB, stellen wij voor om het budget voor 2023 te verhogen met € 141.297. Voor de jaren 2025, 2026 en 2027, wordt rekening gehouden met ongeveer € 80.000. Voor 2023 staan hier hogere baten tegenover van € 51.497.

c. Inburgering

Voor 2023 wordt rekening gehouden met € 22.944 hogere lasten. Hier staan € 63.260 hogere baten tegenover voor 2023. Deze bijstelling wordt gebaseerd op een prognose uit 2022, voor het aantal asiel statushouders.

d. Burgerparticipatie / vrijwilligerswerk

Op basis van de realisatiecijfers 2022, stellen wij voor om de budgetten structureel te verhogen met € 9.000.

e. Participatiewet (Wet BUIG)

In 2022 zijn de uitkeringen in het kader van de Wet BUIG (incl. IOAW, IOAZ en Bbz) hoger uitgevallen. De negatieve ontwikkeling zal zich naar verwachting ook in 2023 en verder voortzetten. De gemeenteraad is hier ook via rapportages en de notitie Vangnetregeling 2022 Participatiewet over geïnformeerd. De belangrijkste reden voor de stijging van kosten, is de instroom van statushouders, dit veroorzaakt een overschrijding op het BUIG-budget. De halfjaar rapportage van gemeente Veenendaal, zullen we gebruiken om de exacte overschrijding te kwantificeren. Die prognose inclusief verwachte compensatie uit de vangnetregeling zullen we dan betrekken in de najaarsrapportage. De buig uitkering zal in 2024 worden verhoogd o.b.v. realisatie 2022.

f. Overige maatwerkarrangementen (WMO)

Op basis van realisatie cijfers 2022 worden deze inkomsten structureel geraamd op € 20.000. Deze inkomsten worden gerealiseerd door een eigen bijdrage op maatwerkvoorzieningen WMO.

Ontwikkeling bijdrage gemeenschappelijke regelingen

Op basis van de kadernota's van de verschillende gemeenschappelijke regelingen, is de gemeentelijke bijdrage per regeling naast de bestaande begroting gehouden van gemeente Renswoude. De VRU, GGD, IW4, regio Foodvalley, AVU, Valleihopper en de ODRU, zijn op deze manier bekeken. Dit geeft een bijstelling van de begroting en de meerjarenraming. In bovenstaande tabel is dit doorgerekend.

Ontwikkeling kapitaallasten

De kapitaallasten zijn geactualiseerd o.b.v. de ontwikkelingen in de jaarstukken en het meerjarig investeringen overzicht (MJIP). De financiële effecten zijn verwerkt in bovenstaande tabel. In 2023 ontstaat een voordeel, omdat er een aantal investeringen bij de jaarstukken over het jaar heen getild zijn. Hierdoor verschuiven de kapitaallasten. Het MJIP zal ook worden geactualiseerd bij het proces van de begroting 2024.

Overige ontwikkelingen

Ontwikkelingen software

Op basis van realisatiecijfers 2022 en vernieuwde prijsafspraken (indexatie) met leveranciers, zien we dat de kosten van de software licenties en onderhoud hoger uitvallen. Structureel geeft dit een bijstelling van € 98.000.

Ontwikkeling huisvestingskosten

Op basis van realisatiecijfers 2022 en onderliggende verplichtingen, stellen we het budget bij voor huisvestingskosten. Hier is o.a. mee gewacht vanwege de tijdelijke huisvesting. Dit budget was nooit realistisch begroot. Het gaat hier o.a. om schoonmaak, beveiliging, afval, telefonie en onderhoud conform planning. Structureel stijgt het budget met ongeveer € 40.000.

Ontwikkeling verzekeringen

Op basis van realisatiecijfers 2022 en onderliggende verplichtingen, zien we ook de verzekeringen duurder worden. Dit geeft een structurele bijstelling van € 10.000.

Specifieke uitkering capaciteit decentrale overheden (SPUK) klimaat- en energiebeleid (Cdoke)

Deze uitkering is aangevraagd voor de jaren 2023 t/m 2025. In totaal zijn er € 413.990 aan baten toegekend, die we ook als lasten begroten. Met deze regeling kan men de werkorganisatie versterken met capaciteit of externe deskundigheid. Het gaat dan om versterking van de organisatie voor de uitvoering van de energietaken.

Specifieke uitkering capaciteit decentrale overheden (SPUK) energiearmoede

Deze uitkering is aangevraagd voor 2023. In totaal zijn er € 54.100 aan baten toegekend, die we ook als lasten begroten. Deze regeling is in het leven geroepen om huishoudens die het hardst getroffen zijn door stijgende energiekosten, te ondersteunen met energiebesparende maatregelen. Het doel van deze regeling is om de energierekening van huishoudens die kampen met energiearmoede nog voor de komende winter te verlagen.

Specifieke uitkering capaciteit decentrale overheden (SPUK) sanering verkeerslawaaai

In totaal zijn er € 74.600 aan baten toegekend, die we ook als lasten begroten. Deze middelen dienen besteedt te worden aan het treffen van geluidswerende maatregelen, om daarmee de geluidshinder bij bestaande situatie te beperken.

Ontwikkeling opvang Oekraïense vluchtelingen (SPUK)

De financiële effecten van de bekostigingsregeling opvang Oekraïense vluchtelingen zijn voor 2023 in beeld gebracht. De berekening is gebaseerd op de aantallen opgevangen Oekraïners t/m mei 2023. Dit aantal is geëxtrapoleerd tot eind 2023. Voor 2023 levert dit aan lasten € 457.000 op en aan baten € 1.937.000. Per saldo resulteert dit in 2023 tot een incidenteel voordeel van € 1.480.000.

Gevolgen Onontkoombare ontwikkelingen

(Bedragen * € 1.000)

Onontkoombare ontwikkelingen	2023	2024	2025	2026	2027
Formatieve ontwikkelingen					
Ontwikkeling CAO 2023	-322	-322	-322	-322	-322
Buitengewoon opsporings ambtenaar (BOA)	-20	-20	-20	-20	-20
Beleidsadviseur OOV	-50	-50	-50	-50	-50
Beleidsadviseur Woningbedrijf	pm	pm	pm	pm	pm
Gevolgen Onontkoombare ontwikkelingen	-392	-392	-392	-392	-392

Ontwikkeling CAO 2023

De nieuwe CAO die met terugwerkende kracht over 2023 van toepassing is, zorgt voor structureel meer kosten voor het vaste personeel. De loonstijging in 2023 varieert van 6 à 7% tot 12 à 13%, afhankelijk van het salarisniveau. De gemiddelde salarisstijging in 2023 komt op ca. 9,1% uit. Jaarlijks gaat het om een bijstelling van € 322.000. Dit wordt niet vanuit een rijksbijdrage gecompenseerd.

Formatieve wijziging buitengewoon opsporing ambtenaar (BOA)

Vanuit een eerdere circulaire hebben we middelen ontvangen voor versterking capaciteit BOA's. Deze middelen hadden we in de begroting nog op de baten algemene uitkering staan. Voor de inzet van BOA's werden er wel al lasten geboekt, maar hier stond nog geen budget tegenover. Met de verschuiving van de middelen vanuit de algemene uitkering naar dit budget, is dit nu zuiver begroot. Het betreft jaarlijks € 20.000.

Formatieve wijziging beleidsadviseur openbare orde en veiligheid (OOV)

Regionaal is het integraal veiligheidsplan vastgesteld (IVP), waarbij meer aandacht uitgaat naar ondermijning en het uitvoeren van interne controle. In overleg met Veenendaal zijn we tot langdurige collegiale samenwerking op het terrein van OOV overeengekomen. Dit veroorzaakt jaarlijks € 50.000 hogere personeelskosten, voor de invulling van een beleidsadviseur OOV.

Formatieve wijziging beleidsadviseur Woningbedrijf

In 2023 is een onderzoek afgerond naar de toekomstbestendigheid van ons woningbedrijf. Vanuit de daarin opgevoerde benchmark, is de huidige formatie te kwetsbaar en komen op termijn onvoldoende toe aan toekomstbestendig beheer van ons vastgoed. Op een later moment zal bepaald moeten worden, welke formatie nodig is en wat dit financieel gaat betekenen.

Gevolgen mutaties reserves

Naam reserve	2023		2024		2025		2026		2027	
	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking	Toevoeging	Onttrekking
Algemene reserve - niet geblokkeerd	0	983.865	0	0	0	0	0	0	0	0
Algemene bedrijfsreserve Woningbedrijf	-67.878	0	-560.978	0	-612.378	24.900	-93.978	0	-93.978	0
Reserve sociaal domein	0	0	0	-50.000	0	-50.000	0	-50.000	0	-50.000
Reserve huisvesting onderwijs	0	300.000	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve arbeidsmarkt	1.000.000	0	0	250.000	0	250.000	0	250.000	0	250.000
Reserve Omgevingswet	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve dorpshuisfunctie	200.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ged. Res. Herinrichting sportpark	0	-70.475	0	-70.475	0	-70.475	0	-70.475	0	-140.924
Reserve kapitaallasten gemeentehuis	0	-297.022	0	-150.022	0	-150.022	0	-150.022	0	-150.022
Reserve onderhoud openbare gebouwen	0	-25.000	0	-25.000	0	-25.000	0	-25.000	0	-25.000
Reserve onderhoud wegen en wegmeubilair	0	-10.000	0	-10.000	0	-10.000	0	-10.000	0	-10.000
Reserve onderhoud vervoermiddelen omg.beh.	0	-4.500	0	-4.500	0	-4.500	0	-4.500	0	-4.500
Reserve onderhoud speeltoestellen	0	-17.000	0	-17.000	0	-17.000	0	-17.000	0	-17.000
Totaal	1.232.122	859.868	-560.978	-76.997	-612.378	-52.097	-93.978	-76.997	-93.978	-147.446

Algemene reserve niet geblokkeerd

Conform de personele ontwikkelingen beschreven in de aanbiedingsbrief, houden we rekening met de vorming van een bestemmingsreserve arbeidsmarkt. Als dekking van deze reserve wordt er in 2023 eenmalig een bedrag onttrokken uit de algemene reserve niet geblokkeerd van € 1 Mln. In de tabel wordt een iets lagere onttrekking begroot. Dit komt door twee kleine mutaties.

Algemene bedrijfsreserve Woningbedrijf

	2023		2024		2025		2026		2027	
	oud	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw	oud	nieuw
Resultaat	654.678	586.800	879.978	319.000	612.378	-24.900	612.378	518.400	612.378	518.400
Mutatie		-67.878		-560.978		-637.278		-93.978		-93.978

In de begroting 2023 en meerjarenraming van het Woningbedrijf, werd rekening gehouden met een bepaald saldo van de begrotingsjaren. Op het moment dat een begroting wordt aangepast moet je ook de nieuwe saldi bepalen. Dit veroorzaakt een mutatie op de voorgenomen onttrekkingen binnen de algemene bedrijfsreserve Woningbedrijf.

Bestemmingsreserve arbeidsmarkt

Conform de personele ontwikkelingen beschreven in de aanbiedingsbrief, houden we rekening met de vorming van een bestemmingsreserve arbeidsmarkt. In 2023 wordt rekening gehouden met een dotatie van € 1 Mln. voor de vorming. Van 2024 t/m 2027 wordt er een onttrekking voorzien van € 250.000 per jaar.

Bestemmingsreserve kapitaallasten gemeentehuis en sportpark

Op deze twee reserves worden administratieve correcties doorgevoerd, omdat er per abuis een dubbele onttrekking stond in de begroting.

Bestemmingsreserve huisvesting onderwijs

De nieuwe school de Borgwal is sinds 2019 in de begroting opgenomen. Met ingang van 2019 drukken de jaarlijkse kapitaallasten van de nieuwe school de Borgwal volledig op de begroting en hoeft hier niet meer voor gereserveerd te worden. Omdat er geen bestedingsdoel is voor deze reserve, komt deze reserve van € 300.000 te vervallen.

Bestemmingsreserve dorpshuisfunctie

Deze reserve wordt ingesteld bij de voorjaarsrapportage om kosten op te kunnen vangen, van de realisatie van een dorpshuisfunctie. Wordt gedekt uit de vrijval van de reserve huisvesting onderwijs.

Bestemmingsreserve omgevingswet

Deze reserve wordt ingesteld bij de voorjaarsrapportage 2023 om uitgaven m.b.t. de invoering van de omgevingswet ten laste van deze reserve te kunnen doen. Wordt gedekt uit de vrijval van de reserve huisvesting onderwijs.

Bestemmingsreserves onderhoud kapitaalgoederen

Op basis van verwacht onderhoud worden de verschillende reserves voor onderhoud kapitaalgoederen jaarlijks voor een bedrag onttrokken.

5 Bijlagen

5.1 Vermogenspositie en weerstandsratio

In onderstaande tabel is een prognose opgenomen van de algemene reserve (niet geblokkeerd). De resultaten van deze begrotingsdoorrekening zijn verwerkt in het saldo van de reserve. Het jaarrekeningresultaat 2022 is nog niet verwerkt. De tabel geeft een mogelijk scenario weer vanuit deze begrotingsdoorrekening. In de tijd moet echter blijken, wat de uiteindelijke ontwikkeling wordt van de vermogenspositie.

Stand van de algemene reserve

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve (niet geblokkeerd)	2.554.061	1.377.686	2.842.492	3.568.742	4.979.014
Toevoeging (jaarresultaat 2022)	0				
Onttrekkingen begroting 2023	1.176.375				
Toevoegingen begroting 2023					
Saldo algemene reserve	1.377.686	1.377.686	2.842.492	3.568.742	4.979.014
Saldo begroting 2023		1.464.806			
Saldo begroting 2024			726.250		
Saldo begroting 2025				1.410.272	
Saldo begroting 2026					819.724
Saldo algemene reserve	1.377.686	2.842.492	3.568.742	4.979.014	5.798.738